

Metrologisk inkonsistens i definitionen av energiprestanda

Boverket introducerar i remissen ”Boverkets förslag till föreskrifter om energihushållning – BFS 20xx:A26” ett nytt begrepp: **energiprestandatal**, definierat som ”ett numeriskt värde på en byggnads energiprestanda (kWh/m², år) ...”. Begreppet energiprestandatal är emellertid metrologiskt inkonsistent.

Enligt ISO 80000-1 (Quantities and units – General) samt JCGM 200: International Vocabulary of Metrology (VIM 3) uttrycks värdet av en storhet som produkten av ett numeriskt värde (mätetal) och en enhet:

quantity value = number × unit.

Det numeriska värdet är dimensionslöst. Enheten tillhör inte talet utan är en konstituerande del av storheten. Att definiera ett ”numeriskt värde” och samtidigt ange enheten (kWh/m², år) innebär därför att den fundamentala distinktionen mellan storhet och mätetal upplöses i själva definitionen.

Detta är inte en språklig detalj utan en grundläggande metrologisk princip. Tekniska föreskrifter som reglerar fysikaliska egenskaper bör vara terminologiskt förenliga med internationellt etablerad standard.

Dubbel begreppsstruktur utan tekniskt behov

Energiprestanda är redan en entydigt definierad fysikalisk storhet med etablerad enhet och beräkningsmetod. Det finns inget tekniskt behov av att införa en parallell term för dess numeriska värde.

Införandet av begreppet energiprestandatal skapar en dubbel begreppsstruktur där energiprestanda betecknar storheten och energiprestandatal dess mätetal. En sådan uppdelning tillför ingen ny teknisk information. Däremot riskerar den att förskjuta fokus från den fysikaliska storheten till ett administrativt indexvärde, vilket kan bidra till begreppsförvirring i tillämpning, utbildning och projektering.

I tekniskt grundade regelverk bör terminologin präglas av nödvändighet och precision. Nya begrepp bör endast införas när de fyller en självständig funktion.

Risk för normativ och rättslig oklarhet

Begreppets konstruktion kan även få rättsliga konsekvenser. Om energiprestandatal uppfattas som ett fristående normativt värde, separerat från den underliggande storheten energiprestanda, uppstår en oklarhet kring vad som faktiskt är föremål för kravprövning: den fysikaliska egenskapen eller ett administrativt tal.

I rättstillämpning, exempelvis vid tvist om beräkningsmetod, verifiering eller tillsyn, är det avgörande att det inte råder begreppslig osäkerhet kring vad som mäts, beräknas och jämförs. En terminologisk sammanblandning mellan storhet och mätetal kan i sådana sammanhang skapa onödiga tolkningsproblem.

Regelverkets legitimitet och förutsebarhet förutsätter att de begrepp som används är entydiga och förenliga med grundläggande vetenskaplig terminologi.

Principiell konsekvens för normgivningens trovärdighet

Bygg- och energiregler vilar ytterst på fysikaliska storheter och beräkningsbara samband. När terminologin i normtext avviker från internationellt etablerad metrologisk praxis utan redovisat tekniskt behov uppstår en onödig distans mellan vetenskaplig grund och regulatorisk formulering.

Även om den praktiska effekten i det enskilda fallet kan framstå som begränsad, riskerar en sådan begreppsförskjutning att på sikt underminera förtroendet för normgivningens tekniska stringens. Regelverk som reglerar mätbara fysikaliska egenskaper bör vara språkligt och begreppsligt konsekventa med den vetenskapliga terminologi som de ytterst bygger på.

Slutsats

Det bör därför övervägas att **avstå från termen energiprestandatal och konsekvent använda den etablerade termen energiprestanda**, alternativt – om termen behålls – strikt definiera energiprestandatal som det numeriska värdet utan enhet och konsekvent upprätthålla distinktionen mellan mätetal och storhet i all normtext.

Avvikelse från internationellt etablerade metrologiska principer bör endast ske om ett tydligt tekniskt behov föreligger. Ett sådant behov har inte redovisats.

Referenser

ISO 80000-1: Quantities and units – Part 1: General
JCGM 200:2012, International Vocabulary of Metrology (VIM), 3rd edition

Lund den 20 mars 2026

Johnny Kronvall

Teknologie doktor
Professor emeritus (byggteknik)

